

(חמשך סעמוד 7)

דבריסים. מותם של שני צלמים בעלי שם צולמי, שנהרגו ליד קנטארה בידי לוחמים מצריים. עורך, בלבם את התקחה שהסיקוד הבריטי, בניגוד לשלטון הישראלי, אינו רר אה את עיקר תפקידו בשטח העתונות בחסר מית הדרכים בפני העתונאים.

העתונאים הממורמרים שנשארו במלון דן קיו, בניגוד לכל הגיוון, כי איך שהוא ישנה יחסם המחפיר של השלטונות הגבוהים גבני הכיסוי העתונאי של שדה המערכה. (העולם הזה 996). הם טעו: השבוע ירד מסך של ברזל בין ישראל וחצייהאי סיני. לטוס עתונאי זר או מקומי לא הורשה לרדת לארם אל-שייך. עתונאים התרוצצו ימים וילות במוסדות השונים כדי להשיג היתר להגיע לקו הראשון מול התעלה. איש מהם לא זכה.

ניחש עתונאי אחד: אחרי שבגוריון הד ליש לסגת מסיני, אין אנשיו מעונינים ש העתונאים יכתבו כתבות מלהיבות על חצי הא. זה רק יגביר את התיאבון.

פלאו הוואתיקאן. התבוסה המוחצת שנחלה ישראל בשטח ההסברה עוררה בר גתיים הדים עולמיים. רוב העתונים הגדולים בעולם הגיבו בחריפות על המכשולים שהושמו בדרך עתונאיהם. אפילו גרזוס פוסט מלחך הפיכה הקדיש מאמר ראשי לבלשון ההסברה הישראלית.

כאשר נסתבר כי מלבד בריטיניה וצרפת ישנו רק גירם בינלאומי אחד המגלה אהדה לקו הישראלי, ושגורם זה הוא דוקא ה דאחיקאן שהחל נוטש לפתע את עמדתו העוינת כלפי ישראל, קבע עתונאי זר אחד בפסקנות: "זה רק הודות לכך שאין לישראל שום נציגות בעיר-הוואתיקאן."

קיבוצים החוזרים בתשובה

בין הפרוצים ראשונה לעיר עזה לאחר יבושה, נמצאו גם חברי אחד ממשקי ה ספר. הם לא הסתפקו בשמחה המופשטת על חיסול אימת הגבול ומסתגנו, והרחבת הרבנות הישראלית. כמה מהם החליטו ל פסיק תועלת ממשית יותר מן המבצע.

אולם בחלוף סערת-ההתרגשות הראשונה, התעורר מוסר-הכילות. באסיפת קיבוץ ש ערכה כרגיל במוצאי-שבת והוקדשה לבעיית השלל, קם אחד מחברי המשק ומחה נמרצות על מיקח-השלל. "אם לא יוחזר הכל, איים החבר, אני קם ועוזב את המשק!"

איש לא התנגד. למחרת החזיר המשק את כל השלל, מחוט ועד שרוך-נעל, לידי של-טונות הצבא.

הגבול

פגישה עם נציג ישראל

קראר אל-בקר, אמר פעם פקיד ישראלי, הממונה על ענייני הגבולות, "הם עצם בי ררון המדינה".

500 תושבי הכפר הקטן, שעל הגדה ה מצרבת של הירדן, ליד גשר בנות יעקב, נכדו בדבר חשוב אחד משר בני המיעוט הערבי בישראל: הם היו תושבי אזור מפר זי. בזכות עובדה זו, ראו את עצמם חופי שים לא להתחשב במדינת ישראל ובמוס יותיה השונים.

בני הכפר, ברובם רועי בקר וצאן, ברחו עם קרבות תש"ח אל מעבר לגבול הסורי, וזורו למקומם רק אחרי שהסורים כבשו את אזור הירדן. הסכם שביתת-הנשק של 1950 נכר בזכותם לשבת במקום, שנכלל בתוך שטח המדינה. מבלי שיהיו אזרחי המדינה. הם נהנו מגישה חופשית לסוריה, עסקו ב ברחות ובאיסוף ידיעות בקנה-מידה גדול. ער כדי כך, שבמרס 1951, כאשר נערך קרב תל אל-מוטילה עם הסורים, ניצלה יש אל את ההודמנות, החרימה את תעודות האו"ם בהם היו מצויידים תושבי קראר אל- בקר, העבירה אותם לשעבר, בפנים הגליל.

רועי הבקר המפונים הרעישו עולמות, פנו לאו"ם, וכו לבסוף להתחלטה התובעת מי ישראל להחזירם לכפרם. אך כל התר טליהם וסיפסו במעלה הגדה המזרחית של הירדן. עמם נשאו באלונקות את אות כני עתם למוסדות ישראל: עשרות לקוחותיו של המהל גן, אשר לא החלימו עדיין מי פגישתם עמו.

לכל הפחות. לעבור לאדמות חדשות בפנים סוריה. אך דמשק סרבה: תפקידם של בני קראר אל-בקר, הודיעה, לשרת את סוריה מעבר לגבול ישראל. ואכן היטיבו אנשי הכפר לשרתה. בהתפרעויות, פגיעות ב חשודים על אהדה לישראל התאוננויות תכר מות באזני הא י"ם ושמירה על תסיסה נגד ישראלית מתמדת באזור.

עם פרוץ קרבות סיני, נפל פחד נורא על בני הכפר. גם מדינת ישראל לא היתה מעוניינת בהישארם. הם ארזו את הפציהם, ריכזו את העדרים ועברו את הגבול, שם הכינו להם הסורים מקום ישוב חדש.

שלושה ימים בלבד לפני כן, באו התר שבים במגע רשמי עם שלטונות ישראל: הם פנו למשטרת ישראל לשלוח להם מוהל, שימול את כל בני הכפר הצעירים, אשר לא נימולו בעת בקורו של המוהל היהודי בכפר, לפני שנה תמימה.

כתב "העולם הזה", שנלווה אל המוהל ואל קבוצת המשטרה שי יצאה אתו, מתאר את המאורע:

הובילו אותנו ישר לאחלו של המוכתר, איברהים עיסמן. איברהים הוא בעל בעמיו ליתר דיוק: הוא בעל לשבע נשים ואב ל-15 בנים וזרים. הוא לבד הציג כשלושים נכדים, מועמדים לסכין המוהל. באדיבותו, הזמין אותנו לספלי קפה ושלח כרוז שיר דיע לתושבי הכפר: "איסמעו, איסמעו יא ג'מאעה! כל מי שיש לו ילד למילה, יביא איתו מיד לבית המוכתר. כל השבאב ה רוצים להימול יגשו בלי דיחוי. הזמן קצר העבודה מרובה!"

חיש מהר נאספו במאהלו של המוכתר כ-70 ילדים טעונים מילה, מגיל שבועי שבועיים ועד לבני 15. לא חסרו גם גברים חסונים בני 25, לפחות.

"בשנת 1951 בא אלינו רופא מדמשק, שנשלח למול את בני הכפר על-ידי הממ שלה הסורית הוא ערך את הבית על הגבול, באמצע גשר בנות יעקב, נזכר ה מוכתר, והוסיף: "מאז אסרה עלינו אישראל להיכנס לסוריה, לא נמולו הילדים שלנו. כי הסכמה לקבל רופא ישראלי נראתה להם כהכרה במדינת ישראל."

על אלוונקות. לפני שנה, לא יכלו בני קראר אל-בקר לשאת יותר את המצב. ה שבאב, שהגיע לגיל הנשואים, לא יכול היה להתחתן. כי לפי המסורת המוסלמית, שאינה מחייבת מילה בגיל מסוים, אין להשיא אשה לגבר ערל. הכפר נכנע: משטרת יש ראל נתבקשה לספק מוהל יהודי.

המוהל היה זקן, ומשום מה נדמה היה לבני הכפר כי הכאבי להם יתר על המידה. "כשיצא, סיפר המוכתר, השאיר אחריו מקהלה מיללת, שקולה נשמע עד לב ה שמים."

הפעם, נשלח להם מוהל צעיר יותר, הרב דויד גן, בן 33, איש מושב כרם בן-זמרה שבגליל. בני המקום הלעיטו איתו בקפה ובמחמאות, כמס-שלמים. המוהל ישב בשל זה, הרגיע את מארחיו.

כעבור שעה קלה, החלה המלאכה. ראשו ניס בתור ניצבו, כמובן. נכדי המוכתר, אחריהם: תינוקות, נערים וגברים, לפי קיר בתם למוכתר. הנשים עמדו מאחרי המאהל ופתחו ביללות שמחה, כשהן יוצאות במי חול ובשיירה לקראת כל נימול.

בתוך המאהל, נכפתו הנימולים בחבלים עי בוחים, כי המילה תבוצע ללא זריקות הר זמה. אחד אחד, הובלו הזכרים לשולחן ה ניתוחים — חבית מים גדולה, שעליה נס רשה מחצלת.

עוד לפני שנגיעה בהם סכין המוהל, פתחו לקוחותיו בצחחות וזעה, כשכמה בעלי שרי רים אווחים בהם מכל עבר. כמה גברים חסונים אף לא התביישו להתעלף, למראה הדם הגיחתי מהם. אחריים בעטו וגידשו בקול, נשבעו כי מוטב למות רחוק מאשר להת ענות כך.

אך לבסוף, כאשר נגמרה המלאכה, ספער המוכתר ובני לחימתו היוכים. העבודה בי צעה במהירות, בגרימת מינימום של כאב.

כאשר בא האולטימטום הישראלי לעבור לסוריה אל למרכז המדינה — בחרו בני קראר אל-בקר בסוריה. הם אספו את מטל טליהם וסיפסו במעלה הגדה המזרחית של הירדן. עמם נשאו באלונקות את אות כני עתם למוסדות ישראל: עשרות לקוחותיו של המהל גן, אשר לא החלימו עדיין מי פגישתם עמו.

אש המרד. מכונית משא סובייטית שהובילה חיילים רוסיים ברחובות בודפשט, הוצתה והועלתה באש. אזרחים הונגריים מתבוננים בשלוה בשרידי המכונית הבורעים.

קבורת רחוב. קברי חילי המורדים ההונגריים, באחת הגינות ברחוב מרכזי בבודפשט. החללים שזכו לקבורה נקברו בחצרות ובככרות. קבריהם כוסו בדגלים הונגריים ובפרחים.

תמונות שהביאה פליטה יהודיה מבודפשט "היום ברחתי מן הגיהנום!"

התמונות המתפרסמות בעמודים אלה הן תמונות שצולמו בימי המרד האחרונים בהונגריה. הן הניעו ארצה בין הפציה האישיים הדלים של פליטה, שהגיעה לארץ לאחר שהיתה בזמן המרד בבודפשט. כשכולה מבולבלת ונרגשת, סיפרה לילי זיס, צעירה (22) שחרחרת, נמוכת-קומה: "אינני הונגריה. נולדתי ברומניה, שם גרה גם משפחתי. הורי עלו לארץ לפני שש שנים. אני ואחי, המשרת כיום כצבא הרומני, לא רצינו לעלות ארצה."

"כשסיימתי את בית הספר והתבגרתי, החלטתי לברוח מרומניה ולעלות אל הורי בישראל. ידעתי שמהונגריה יותר קל לחצות את הגבול לאוסטריה, מאשר במקום אחר. לכן עברתי להונגריה. הייתי בבודפשט אצל קרובים. בדיוק כשהגעתי לשם, התחילו המהומות והמרד. "כשהיה קצת שקט התחלתי לנוע בגלג, לעבר הגבול האוסטרי. לאחר כמה ימים, עצרה מכונית אחת לידי ולקחה אותי. ישבו בה עתונאים וצלמים הונגריים, שהתכוונו להימלט לאוסטריה. ליד הגבול הבחנו בקבוצת חיילים רוסיים, המתקרבת לעברנו. האנשים שהיו עמי במכונית נמלטו. לפני שברחה נתנו לי חבילת תמונות וביקשו אותי למסור אותה לכתובת מסיימת בוינה. האדם אליו הבאתי את התמונות ביקשני לקחתן עמי לישראל, כדי להראות לעולם החופשי מה מתחולל בהונגריה."